

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 534/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov a Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej prerokoval sťažnosť B. C., zastúpenej advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., Ku Potoku 4, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/214/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo B. C. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/214/2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/214/2010 p r i k a z u j e k o n ať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. B. C. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. B. C. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu advokáta prof. JUDr. Jána Klučku, CSc., Ku Potoku 4, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 534/2014-13 z 10. septembra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť B. C. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/214/2010.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že *„Sťažovateľka (pri podaní návrhu ako maloletá) za účasti matky... a otca... návrhom na začatie konania z 22. septembra 2010 podanom na Okresnom súde Košice I dňa 30. septembra 2010 žiadala zvýšiť výživné od otca... Okresný súd Košice I vedie uvedené konanie pod sp. zn. 22P 214/2010 a toto nebolo ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti právoplatne skončené... Konanie ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti trvá skoro štyri roky a nebolo v ňom zatiaľ vydané ani prvostupňové rozhodnutie.*

Vo veci bol po začatí konania ustanovený znalec (13. júl 2011), ktorý svoj posudok predložil až 11. februára 2013 a to až po urgencii konajúceho súdu zo dňa 30. októbra 2012. Vo veci boli zatiaľ nariadené v podstate len 2 pojednávania.

Sťažovateľka má za to, že konanie vedené na Okresného súdu Košice I je poznačené zbytočnými prietahmi a to z dôvodu nečinnosti a neefektívnej činnosti Okresného súdu Košice I..

Vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 22 P214/2010 bola v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov podaná predsedovi Okresného súdu Košice I sťažnosť na prietahy v súdnom konaní (sťažnosť bola doručená dňa 7. februára 2014). Predseda Okresného súdu Košice I na sťažnosť odpovedal listom zo dňa 6. marca 2014, č. Spr 18/14, kde uznal sťažnosť za dôvodnú a za vzniknuté prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 22P 214/2010 sa ospravedlnil.“.

3. Na základe uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci vydal tento nález:

„Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 22P 214/2010 svojou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou porušil sťažovateľkine základné právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Ústavný súd... preto prikazuje Okresnému súdu Košice I vo veci konať bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd... priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... vo výške 5.000 €, ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice I je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 284,08 €... a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu..“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril okresný súd v písomnom podaní (sp. zn. Spr 18/2014 z 13. októbra 2014), v ktorom uviedol aj prehľad procesných úkonov vo veci. Z vyjadrenia okrem iného vyplýva:

„Konanie, predmetom ktorého je zvýšenie výživného pre..., sa začalo na Okresnom súde Košice I dňa 30.9.2010. Sťažovateľka v tomto konaní vystupuje na strane navrhovateľa.

Vec bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Klapáčovej.

Po zabezpečení prípravy pojednávania podľa ust. § 114 Občianskeho súdneho poriadku súd nariadil prvé pojednávanie vo veci na 15.3.2011. Pre neprítomnosť odporcu bolo pojednávanie odročené na 23.5.2011.

Pojednávanie dňa 23.5.2011 bolo bez prejednaní veci odročené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómie.

Uznesením č.k. 22P/214/2010-257 zo dňa 13.7.2011 súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvie účtovníctvo, daňovníctvo a kontroling a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalkyňu...

Pre dlhodobú práceneschopnosť Mgr. Klapáčovej bola dňa 29.7.2011 vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Novotnej Mlinárčik.

Dňa 2.2.2012 bola vec vrátená na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Klapáčovej.

Dňa 11.2.2013 bol súdu doručený znalecký posudok a vyúčtovanie znalečného.

Tretie pojednávanie súd nariadil na 25.11.2013. Po prejednaní veci bolo pojednávanie odročené na 21.2.2014 za účelom doplnenia dokazovania.

Pojednávanie nariadené na 21.2.2014 bolo odročené na neurčito z dôvodu odchodu sudkyne do starobného dôchodku.

Dňa 5.5.2014 bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Pavelovej.

Štvrtý termín pojednávania bol nariadený na 23.9.2014. Pojednávanie bolo po prejednaní veci odročené na neurčito za účelom vypočutia otca dožiadaným súdom v Bratislave. Dožiadanie pre Okresný súd Bratislava III bolo odoslané dňa 6.10.2014.

Predmetné konanie po právnej stránke tvorí štandardnú agendu vybavujúcu prvostupňovými súdmi. Po skutkovej stránke sa vec javí byť zložitejšou, nakoľko súd si musel zabezpečiť väčšie množstvo listinných dôkazov a nariadiť znalecké dokazovanie.

Súd od 30.9.2010 do 23.9.2014 vykonal vo veci iba dve relevantné pojednávania, čo nesvedčí o tom, že by postupoval v súlade s ust. § 6 a § 100 ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka svojím správaním neprispela k predĺženiu konania.

Na základe uvedeného sťažnosť hodnotím ako dôvodnú“.

5. Procesné úkony okresného súdu uvedené vo vyjadrení okresného súdu považoval ústavný súd za preukázané, pretože sa zhodujú s jeho zisteniami a vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu predloženého na nahliadnutie 17. októbra 2014.

K tomu ústavný súd zistil, že 28. októbra 2010 okresný súd ustanovil kolízneho opatrovníka, vyzval otca na vyjadrenie k návrhu a tiež zisťoval príjmy a majetkové pomery matky a otca prostredníctvom zamestnávateľa matky a Daňového úradu Bratislava I.

Po námietke otca sťažovateľky (trvale bytom v B.) z 2. septembra 2011 (č. l. 269) k osobe ustanovenej znalkyne, ktorej bydlisko bolo v P., okresný súd zrušil 4. októbra 2011 svoje uznesenie z 13. júla 2011 a nariadil nové dokazovanie znalkyňou Ing. M. M. z B., ktorej zaslal spis na vypracovanie znaleckého posudku 24. novembra 2011, aby spracovala znalecký posudok v lehote 40 dní odo dňa doručenia spisu.

Znalkyňa podaním z 20. januára 2012 (č. l. 276) okresnému súdu oznámila, že žiada o predĺženie lehoty na podanie znaleckého posudku o 60 dní z dôvodu, že „v dobe doručenia spisu... mala rozpracovaný znalecký posudok pre iný štátny orgán“ a k jeho vypracovaniu „je potrebné zabezpečenie ďalších dokladov, ktoré nie sú obsiahnuté v spise“.

Dňa 30. januára 2012 znalkyňa požiadala otca sťažovateľky, aby jej predložil doklady k vypracovaniu znaleckého posudku. Dňa 19. apríla 2012 požiadala matka sťažovateľky, aby okresný súd neurčil termín pojednávania pre maturitné a prijímacie skúšky jej dcéry. Dňa 12. augusta 2012 okresný súd u znalkyne zisťoval, či otec sťažovateľky s ňou spolupracuje, a znalkyňa mu oznámila, že spracuje znalecký posudok do konca septembra 2012. Dňa 15. augusta 2012 sa uskutočnil výsluch sťažovateľky

na okresnom súde (pripojila sa k návrhu zákonnej zástupkyne) a 30. októbra 2012 okresný súd urgoval u znalkyne predloženie znaleckého posudku. Následne znalkyňa požiadala o predĺženie lehoty z dôvodu chýbajúcich dokladov, ktorú jej okresný súd 7. januára 2013 predĺžil o ďalších 60 dní.

Znalkyňa doručila znalecký posudok okresnému súdu 11. februára 2013 a 13. februára 2013 priznal okresný súd znalkyni znaleckú odmenu. Dňa 4. apríla 2013 doručila matka sťažovateľky vyjadrenie k znaleckému posudku a 27. septembra 2013 určil okresný súd termín pojednávania na 25. november 2013. Sťažovateľka svoju neúčast' ospravedlnila a okresný súd pojednával v jej neprítomnosti.

Dňa 13. januára 2014 okresný súd zaslal vyjadrenie matky sťažovateľky k znaleckému posudku otcovi a kolíznemu opatrovníkovi. Dňa 27. januára 2014 doručil otec sťažovateľky vyjadrenie k zápisnici z pojednávania z 25. novembra 2013 a doplnil svoje stanovisko k veci. Dňa 18. júna 2014 si okresný súd vyžiadal listinné doklady preukazujúce príjmy otca a matky sťažovateľky.

Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu okresného súdu nezaujala stanovisko.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P/214/2010 o návrhu na zvýšenie výživného pre (pôvodne, pozn.) maloleté dieťa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho

orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Podľa § 176 ods. 3 OSP ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania. Konanie možno predĺžiť, len ak z vážnych dôvodov a z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy.

12. Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca. Ustanovení znalci boli povinní podľa § 16 ods. 2 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch a tlmočníkoch“) vykonať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o znalcoch a tlmočníkoch zadávateľ je oprávnený pred vykonaním úkonu znaleckej činnosti prekonzultovať so znalcom znalecké otázky, prerokovať uplatnenie nároku na preddavok a možnosti znalca vykonať úkon znaleckej činnosti v požadovanej lehote. Podľa § 27 ods. 1 písm. a) zákona o znalcoch a tlmočníkoch znalec sa dopustí správneho deliktu, ak spôsobí bez vážnych dôvodov uznaných súdom

alebo iným orgánom verejnej moci priet'ahy v súdnom alebo inom konaní, v ktorom bol ustanovený; za spôsobenie priet'ahov sa považuje prekročenie lehoty určenej na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní.

13. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku. Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

13.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je návrh na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa (ktoré v priebehu súdneho konania dovŕšilo plnoletosť), teda po právnej stránke štandardná rodinnoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Skutkovú stránku predmetnej veci možno tiež zaradiť k štandardným v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva a ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zastáva názor, že takéto konanie vedené proti osobe s trvalým pobytom a zamestnaním v Slovenskej republike nepatrí ku skutkovo zložitým veciam, ale na druhej strane akceptuje názor okresného súdu, že *„po skutkovej stránke sa vec javí byť zložitejšou, nakoľko súd si musel zabezpečiť väčšie množstvo listinných dôkazov a nariadiť znalecké dokazovanie“*. Táto skutočnosť však sama osebe nemôže ospravedlniť zdĺhavý postup okresného súdu, ktorý v tejto existenčnej veci mal venovať osobitnú pozornosť (II. ÚS 2/01, I. ÚS 356/2012), a v žiadnom prípade nemožno akceptovať dobu posudzovaného konania, ktoré trvá viac ako štyri roky bez vydaného rozhodnutia vo veci samej. V neposlednom rade ústavný súd nemohol pri svojom rozhodovaní nezohľadniť samotnú povahu konania o zvýšenie výživného, ktoré (konanie) samo osebe kladie zvýšené nároky na rýchle a spravodlivé rozhodovanie všeobecných súdov o týchto otázkach (existenčný záujem dieťaťa).

13.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky, v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľka počas prebiehajúceho konania pristúpila k návrhu zákonnej zástupkyne 15. augusta 2012 a hoci sa nezúčastňovala (s ospravedlnením) iných pojednávaní pre štúdium v zahraničí, nemožno jej pripísať žiadny výrazný podiel na predĺžení tohto konania, pretože tiež žiadala, aby súd konal v jej neprítomnosti.

13.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu. Sťažovateľka v sťažnosti nekonkretizovala obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, ani obdobie nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti, ale poukázala najmä na význam konaní o výživnom, ktorým je potrebné venovať osobitnú starostlivosť a tiež celkovú dĺžku konania v trvaní takmer 4 rokov, ktorá je podľa nej „*nezdôvodniteľná a neospravedlniteľná*“. Ústavný súd zo spisu považoval za preukázané, že okresný súd nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom, keď nekonal tak, aby čo najskôr odstránil stav právnej neistoty sťažovateľky, čo aj sám priznal vo svojom vyjadrení k sťažnosti, a teda ani doba konania takmer 4 roky nemôže byť ústavne akceptovateľná. Hoci okresný súd vykonával jednoduché procesné úkony (zabezpečoval dôkazy týkajúce sa príjmov rodičov sťažovateľky, nariad'oval pojednávania, na dvoch v novembri 2013 a septembri 2014 vykonal aj dokazovanie), ako aj pribral do konania znalcov, nemožno však akceptovať, že meritórne ešte vo veci „zvýšenia výživného“ nerozhodol. Okresný súd bol navyše určité obdobie aj nečinný, napr. v čase od 13. februára 2013, keď priznal znalkyni znaleckú odmenu, až do 25. novembra 2013 (pojednávanie), ale možno mu vytknúť najmä to, že pri nariad'ovaní znaleckého dokazovania nepostupoval podľa citovaných ustanovení zákona o znalcoch a tlmočníkoch (pozri bod 12). Postup okresného súdu preto v tejto súvislosti hodnotí ústavný súd ako neefektívny a nesústredený, keďže od nariadenia znaleckého dokazovania (13. júl 2011) do vypracovania znaleckého posudku (11. február 2013) uplynulo až 19 mesiacov.

14. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky okresným súdom na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

15. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené (pozri bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

16. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € z dôvodu, že *„najmä celková dĺžka konania... nie je právne ani fakticky zložitá je nezdôvodniteľná a neospravedliteľná, čo v nej zároveň vyvoláva pocit právnej a vnútornej neistoty. Sťažovateľka zároveň podotýka, že uvedené konanie má pre ňu zásadný význam, nakoľko sa bezprostredne dotýka jej vývoja, ale zároveň má negatívny dopad aj na jej samotný život.“*

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajší postup okresného súdu (pozri bod 13.3), ako aj naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadostučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 5 000 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

19. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení jej práv úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 2 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti v roku 2014. Odmena za jeden právny úkon vykonaný v roku 2014 je 134 €, spolu s režijným paušálom 8,04 € predstavuje sumu 142,04 €. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 284,08 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

20. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2014